

Аналіз закордонного досвіду вдосконалення умов фахової підготовки майбутніх геодезистів може бути корисним для вдосконалення освітніх програм підготовки вітчизняних геодезичних кадрів та у забезпеченні сталого розвитку вищої інженерної освіти в цілому в рамках компетентісного підходу.

Перелік використаних джерел

1. Наказ МОН України «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» №1151, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року №266. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-01-18/4636/nmo-1151.pdf>.
2. Михайлюк М. Зарубежний опыт профессиональной подготовки инженеров в области наноелектроники (на примере Великобритании) / М. Михайлюк // Порівняльна професійна педагогіка №2 (4), 2012: [наук. журнал] / голов. ред. Н.М. Бідюк. – К.–Хмельницький: ХНУ, 2012. – С. 181–186.
3. Кукушкіна Л.А. Сучасні вимоги до фахівців інженерного профілю в Україні та Німеччині в контексті інтеграції / Л.А. Кукушкіна // Педагогічний альманах: [збірник наукових праць] / ред. кол. В.В. Кузьменко (голова) та ін. – Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2014. – Випуск 23. – С. 163–168.
4. Тишковець В.В. Використання світового досвіду підготовки картографів-геодезистів для сталого розвитку вищої географічної освіти в Україні / В.В. Тишковець, В.М. Опара // Проблеми безперервної географічної освіти і картографії: [збірник наукових праць]. – Харків, 2014. – Випуск 20. – С. 126–129.
5. Університет Східного Лондона. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.uel.ac.uk/>.
6. Університет Глазго. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.gla.ac.uk/>.

Василь Попов

студент спеціальності «Ветеринарна медицина»,

освітній ступінь «бакалавр»

Науковий керівник: **Луговська І.Б.**

викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

РОЛЬ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ В ПРОЦЕСІ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Більше ніж тисячу років латинська мова була єдиною літературною мовою усіх європейських народів та універсальним засобом спілкування, мовою католицької церкви, науки і культури. Упродовж багатьох століть латина була обов'язковою дисципліною у навчальних закладах.

У сучасній класифікації мов латинська мова належить до так званих «мертвих мов», які на сьогодні активно функціонують у книжково-письмовій формі. О. Подосінов висловив чудову думку: «Якщо латинська мова й «мертва», то її смерть була чудовою – вона «помирала» тисячі років і запліднювала більшість європейських мов, ставши основою для одних з них (італійська, іспанська, французька, португальська, румунська тощо) і подарувавши сотні, тисяч слів і термінів іншим мовам» [3, С. 3].

У рейтингу вивчення мов латинська мова займає четверте місце після англійської, німецької та французької мов [1]. То чому ж латина є такою затребуваною на сьогоднішній день?

Латинська мова живе своїм особливим життям в умовах сучасного світу, в науці та культурах сучасних європейських народів. Можна сказати, що жодна сфера людської діяльності не обходиться у сучасному світі без латинської мови.

Хоча латина певною мірою втратила значення міжнародної мови вчених будь-якої спеціальності, що належало їй ще в XVIII ст., але вона стала класичним підґрунтям терміносистем багатьох мов світу і живе у наукових медичних, біологічних, юридичних та лінгвістичних термінах. У ряді наук, а саме, – хімії, математиці, фізиці, зоології, ботаніці, філології, медицині, астрономії, космонавтиці, кібернетиці та юриспруденції, її позиції залишаються непорушними і в наш час.

Насамперед, це мова природничо-наукової систематики, анатомічної, медичної та фармакологічної номенклатури. Разом з тим, латинська і латинізована грецька лексика служить основним джерелом поповнення безупинно і прогресивно збагаченої термінології у всіх сферах науки та техніки. Власне кажучи, йдеться не про саму латину, а про греко-латинський конгломерат. Оскільки класична латинська мова сама була переповнена грецькими запозиченнями, то грецька мова теж стала лексичним резервом для побудови універсальних із погляду функції та нових в системах національних

мов термінів. Можна вважати, що саме терміноелементи греко-латинського походження є справжніми інтернаціоналізмами, оскільки вони не належать до жодної з живих мов, і тому є однаково чужими та одночасно рідними будь-якій мові [1].

Тому у тих сферах людської діяльності, які пов'язані з наукою, латина і на сьогодні є чи не найважливішим комунікативним засобом. *Барометр, ізотерма, валентність, інерція* – список наукових термінів, без яких немислима жодна наука, нараховує декілька тисяч. Без знання латинської мови важко читати як іншомовні, так і українські професійно орієнтовані тексти, наповнені інтернаціональною греко-латинською термінологією.

Особливо важлива роль латини у медичній термінології. Практично вся медична термінологія, зокрема і новостворена, має греко-латинське походження. Назви хвороб, патологічних станів, методів дослідження хворих практично в усіх мовах передаються через греко-латинську термінологію. Латина є невід'ємною частиною анатомії та фармакології. Всі органи і частини живих організмів номінуються латиною. Це ж стосується і назв ліків:

На сьогодні без уніфікованих латинських назв фармакологи і лікарі не могли б орієнтуватися у величезній кількості назв ліків.

У зоології та ботаніці кожна рослина і тварина має свою міжнародно затверджену «стандартну» наукову назву латинською мовою. Це призводить до інтернаціоналізації наукової термінології, що дозволяє вченим усіх країн більш тісно співпрацювати та обмінюватися досвідом.

Не лише лексичний склад європейських мов по суті базується на латинських основах, але й граматика їх побудована на основі латинської граматичної системи, тому знання навіть основ латини значно полегшує вивчення іноземних мов.

Попри велике значення знання латини для науки та духовного розвитку, слід звернути увагу на застосування латини у сучасному повсякденному житті.

Так, загальноприйнятими і зрозумілими усім є багато латинських скорочень, як то: *AM/PM* (*ante meridiem / post meridiem* – до полудня / після полудня), *N.B.* (*nota bene!* – зверни увагу), *P.S* (*post scriptum* – після написаного), *e.g.* (*exempli gratia* – наприклад).

Знання латинської мови сприяє розширенню загальноосвітнього світогляду людини, розвиває логічне мислення, йде на користь загальній мовознавчій обізнаності.

Читаючи художню, наукову чи суспільно-політичну літературу, стикаємося з крилатими висловами латинського походження, які часто подаються без перекладу та пояснень, тому знання найбільш розповсюджених латинських афоризмів повинно бути ознакою висококультурної людини. Частина висловів, що пов'язані з античною історією, філософією, міфологією, культурологією, літературою, вже давно стала загальнолюдським здобутком. Вислови, походження яких пов'язане з античною літературою, історією давнього світу та середніх віків, вислови з церковнорелігійних джерел, значною мірою дійшли до наших часів завдяки латинській мові. [2, С. 163]. Наприклад: *Veni, vidi, vici* – прийшов, побачив, переміг (Юлій Цезар); *Citius, altius, fortius* – швидше, вище, сильніше (олімпійський девіз); *Per aspera ad astra* – крізь терни до зірок.

Латинська мова – це основна мова європейської культури та мистецтва від античності до наших днів. Тому, підводячи підсумки, неможливо не згадати слова видатного римського вченого, філософа, письменника і політичного діяча Ціцерона «*Non enim tam praeclarum est scire latine, quam turpe nescire*» – «Не так прекрасно знати латинську мову, як соромно її не знати». Тобто, у наш час кожен спеціаліст повинен володіти науковою термінологією та бути високоосвіченою людиною, і у цьому йому допоможе знання латини.

Перелік використаних джерел

1. Ворона І.І. Значення латинської мови у процесі міжкультурної комунікації / І.І. Ворона // Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки. – 2016. – Вип. 69(2). – С. 27–32. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2016_69\(2\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2016_69(2)_7).

2. Ільїна Т.А. Лінгвокультурологічний аспект вивчення латинської мови у вищих навчальних закладах України / Т.А. Ільїна // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Філологічні науки. – 2015. – Вип. 225. – С. 161–168.

3. Подосинов А.В. *Lingua latina*. Введение в латинский язык и античную культуру / А.В. Подосинов, Н.И. Щавелева. – М.: Флинта, 1998. – 354 с.